

Till:
Länsstyrelsen i Stockholms län
Sociala avdelningen
Att: Sofia Urby
Box 22067
104 22 Stockholm

ANSÖKAN OM STIMULANSBIDRAG FÖR ANVAR-anhörigstöd ÅR 3
(5 bilagor)

Huvudman Namn och Adress	Stockholms Stad, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning Äldreomsorgens Rehabiliteringsenhet, Ormängsgatan 10 165 56 HÄSSELBY
Kontaktperson	AnnLouise Standal, projektledare ANVAR-projektet Mobil: 076 - 825 27 07 annlouise.standal@hasselby.stockholm.se
Beskriv hur den grundläggande uppbyggnaden av anhörigstödet ska se ut	<p>Inför år 3, implementeringsfasen, önskar projektet ha en bemanning som baseras 2,5 tjänster med placering central i förvaltningen. En biståndshandläggare 100%, en arbetsterapeut 75 % och en sjukgymnast 75 % . Dessa skall arbeta som anhörigkonsulenter varav en även som projektledare. En av personerna skall under år 3 med fokus på det praktiska kring uppbyggnaden av det anhörigcenter som planeras ingå tillsammans med flera andra verksamheter i en träffpunkt för äldre centralt i Vällingby. En projektplan tillika implementeringsplan för ett permanent framtida anhörigstöd i stadsdelen skall utformas. Innehållet i planen skall baseras på erfarenheter och resultat från projektår 1-2 samt även ge utrymme att prova och utveckla nya strategier och samarbetsformer för att utveckla stödet och nå målgrupperna.</p> <p>Anhörigkonsulenterna i projektet har under år 1 och 2 arbetat stödjande mot anhöriga som vårdar sina närstående i det egna hemmet. Syftet med den begränsade målgruppen har varit att samla jämförbara data samt få en ökad förståelse för den specifika gruppen ur både psykosocialt och fysiskt perspektiv. Inför Implementeringsprojektet ANVAR-anhörigstöd år 3, har projektet för avsikt att öppna upp för samtliga anhöriga till äldre i stadsdelen oavsett boendeform. Anhörigbegreppet kommer att breddas till att innefatta även övrig släkt och vänner. I planeringen för år 3 finns även att kunna stötta och handleda personer från de olika frivilligorganisationernas väntjänster samt att utbilda och handleda personal inom äldreomsorgen.</p> <p>ANVAR-projektets anhörigkonsulenter har under år 1-2 dels arbetat för uppbyggnaden av en infrastruktur för anhörigstöd med formaliserade, systematiserade nätverk för professionella och frivilliga samt utarbeta effektiva arbetsmetoder för anhörigstöd ur ett arbetsmiljöperspektiv, fy-</p>

siskt och psykosocialt. Infrastrukturen skall även vara användbar för andra frågor rörande omsorgen om våra äldre. Dels har de utvecklat strategier för hur mötet och stödet till de anhöriga bör utformas.

Inför år 3 behålls ANVAR-projektets huvudsakliga nätverket bestående av samma två referensgrupper som skapades till projektår 1 och 2. En referensgrupp består av representanter från frivilligorganisationer och den andra består av professionella från olika vårdområden. Syftet med referensgrupperna är att de tillsammans bildar en bas för projektets nätverk, att de bistår projektet med kunskap, erfarenhet, att nå målgruppen samt att återkoppla effekterna av anhörigstöd till projektet. Dessa personer bidrar till projektet med sin tid.

Efter ett nära samarbete med stadsdelens biståndshandläggare har vi gemensamt fått till stånd en rutin som även förankrats i handläggarnas verksamhetsplan. Rutinen innebär att varje biståndshandläggare överlämnar informationsmaterial beträffande anhörigstöd i samband med besök. Planer finns att hitta en samarbetsform för uppsökande verksamhet mellan anhörigkonsulterna och biståndshandläggarna.

Genom det kraftigt ökade antalet ärende som skickats till ANVAR-projektet via dess nätverk under projektår 2 har projektet inte haft möjlighet att hittills arbeta uppsökande.

I samband med den första kontakten har de flesta anhörigvårdare slussats in i en stödprocess som löper över ca 6 månader (se bilaga 1, flödesschema), men även enstaka rådgivningar över telefon har genomförts. Processen består i en intervju som baseras på ett kvalitetssäkrat intervjuinstrument/guide som analyserar aktivitets och beteendemönster, en problemidentifieringsdel, en åtgärdsdel och en uppföljningsdel samt vidarelussning/avslut. I början och slutet av processen ombes anhörigvårdaren att fylla i "The Burnout Measure", en enkät om hur de upplever sin hälsa. På detta sätt kan jämförbara data erhållas. Resultaten från enkäten används även för analys och diskussionsunderlag tillsammans med anhörigvårdaren.

Under processen erbjuds anhörigvårdaren utöver information, tips och råd, hembesök och samtal med anhörigkonsulent även att delta i anhörigstödsgrupp och avspänningsgrupp. Denna strategi har varit uppskattad och planeras fortgå under år 3. Deltagarna är välkomna att delta i projektets löpande anhörigträffar och aktiviteter även efter 6-månadersprocessen. 6-månadersprocessen ger förutsättningar för att påbörja en förändringsprocess. Processen är tillämpbar även på en bredare grupp av anhöriga.

Som ett led i att stärka de anhörigas psykosociala arbetsmiljö har ANVAR i

samarbete med frivilligorganisationer skapat och skapar olika arenor såsom anhörigträffar, föreläsningar, anhöriggrupper, utflykter, där anhöriga i liknande situationer kan träffas, utbyta erfarenheter, få stöd och kontakt med frivilligorganisationer och genom en utbildningsatsning få ny kunskap relaterat till deras omvårdande arbete.

Anhörigträffarna sker 1ggr/mån i Svenska kyrkans lokaler med stöd av representanter från olika frivilligorganisationer som bl.a. i samarbete med kommunala avlastare finns tillgängliga för avlastning av den närstående i intilliggande lokal. Frivilligorganisationerna har flera utflykter i egen regi för deras medlemmar men i och med samarbetet med ANVAR-projektet finns nu planer på att i gemensamt regi utforma sociala aktiviteter för anhöriga och närstående.

Inför år 3 pågår sökandet efter lämpliga lokaler centralt i Vällingby där ett center för äldre skall byggas upp - en mötesplats för äldre. I detta center skall möjlighet finnas för äldre att träffas och umgås. Planerade verksamheter som skall inrymmas i denna mötesplats är:

- Anhörigkonsulenter med mottagningsmöjligheter
- Heminstruktör för syn och hörsel
- Kognitionscenter - en specialistverksamhet som drivs av en arbetsterapeut där särskild kunskap kring olika hjärnskador och hjälpmedel kring ex. minneshjälpmedel, sökustrutning och personlarm,
- Ett lärcentra med en lägenhet full med smarta lösningar dit brukare, anhöriga och personal kan komma och prova olika hjälpmedel mm
- Riktad gruppverksamhet såsom anhöriggrupper, avspänningsgrupp för anhörigvårdare och föreläsningar för anhöriga
- Föreläsninglokaler
- En arbetsterapeut som stödjer personal i öppen hemtjänst i deras arbetsmiljö.
- Platsen skall också ge möjligheter för frivilligorganisationerna att ha en gemensam central mötesplats med äldre i stadsdelen.
- Café
- Träffpunkt för äldre med sociala och fysiska aktiviteter i mindre skala efter modell från Friskvårdscentrum på Hässelgården (se www.stockholm.se/friskvardscentrum)

Inför år 3 planeras uppbyggnad av ett samarbete med Bromma Geriatrikens minnesmottagning. Samarbetet skall bestå i en gemensam studiecirkel för brukare och anhöriga från stadsdelen som just fått sin demensdiagnos. Studiecirkeln skall bestå i olika moment dels landstingsansvar (sjukdomslära, effekter av demens), kommunal service (biståndshandläggare, hemtjänstens

	<p>demensteam, anhörigstöd, demenshjälpmedel), presentation av frivilligorganisationer och kyrkans verksamhet. Detta är en strategi för att få brukare och anhöriga att söka hjälp "lite tidigare".</p> <p>Fortsätta arbetet med att förbättra infrastrukturen för anhörigstödet i stadsdelen genom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeta vidare med uppbyggnaden och rutiner kring anhörigstöd inom de olika verksamheterna som ligger inom kommunens ansvarsområde. • Fortsätta det goda samarbetet med primärvårdens paramedicinska verksamheter på Team Aktiv och Äldrevårdcentralen på Hässelgården. • Fortsätta och fördjupa samarbetet med Äldrepsykiatriska mottagningen Väst, Hässelby-Vällingby psykiatriska mottagning. • Skapa strukturer för samarbete med primärvårdens distriktssköterskor. <p>Genom att hålla en hög kvalitet på projektstruktur och resultat tydligt kunna bearbeta resultaten och genomföra förändringar samt kunna avläsa resultat av förändringar. Inför år 3 planeras att hitta lämplig form av handledning av anhörigkonsulenterna i deras arbete.</p>
<p>Beskriv hur varaktigheten säkras</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Varaktigheten av anhörigstöd säkras genom att ANVAR kopplas till redan befintliga och nödvändiga strukturer i den kommunala organisationen och utifrån den strukturen bygger upp en infrastruktur för anhörigfrågor med formaliserade, systematiserade nätverk för professionella och frivilliga i stadsdelen. • Genom att vidareutveckla den redan tydliga förankring av ANVAR-anhörigstöd i linjeorganisationen. • Genom att projektet fortsätter att arbetar mot stadens och stadsdelens mål och åtagande beträffande anhörigstöd. • Genom att aktivt och lyhört anpassa anhörigstödet till de önskemål som anhöriga uttrycker vilket i dagsläget är: <ul style="list-style-type: none"> - Att det finns någon som kan ge dem stöd i vardagen. - Att få träffa andra i liknande situation. - Att få ökad kunskap genom föreläsningar etc, - Att ha en naturlig mötesplats för anhöriga. - Att ha någon att vända sig till när man som anhörig har frågor och undringar. • Genom att projektet är knutet till äldreomsorgens rehabiliteringsen-

	<p>het och dess uppdrag i stadsdelen samt centrala placering i stadsdelens äldreomsorg erhålls, används och vidareutvecklas goda och naturliga kopplingar till alla äldreomsorgens olika verksamheter..</p> <ul style="list-style-type: none">• Genom att anhörigkonsulenterna får en naturlig placering med mottagning på ovan beskrivna träffpunkt/mötesplats för äldre synliggörs verksamheten.• ANVAR-projektets tydlighet i att täcka ett behov som i dagsläget inte är tillgodosett och inte kompensera för insatser som ligger inom redan befintliga verksamheters ansvarsområden• Genom hög kvalitet på projektresultat får projektet genomslag i linjeorganisation och nämnd. Detta uppnås genom god dokumentation och kvalitetssäkring med vetenskapligt anslag samt kopplingen till rehabiliteringsenhetens tvärvetenskapliga inriktning och kompetens.• Genom samarbete/erfarenhetsutbyte med andra projekt och tidigare projekt som nu implementerats i verksamheten i stadsdelen, så som TryggaGodaSammanhang, FriskvårdsCentrum och Kognitionscenter, ytterligare belysa anhörigfrågor. Projekten drivs inom rehabiliteringsenheten.• Genom ett fördjupat samarbete med frivilligorganisationer ha skapat ett nätverk och en struktur som ger möjlighet att snabbt nå berörda parter. Informationskanalerna ska kunna användas även för andra frågor i stadsdelen än de i det aktuella projektet.• Att säkra projektets kontinuitet och att kunskap behålls och förs vidare i projektet genom att minst två personer arbetar i projektet.• Anhörigfrågor lyfts och får en naturlig plats i stadsdelens nämnd och förvaltning och därigenom även ut i verksamheterna och blir en naturlig del i verksamheternas utveckling.• Att rikta insatser till anhöriga konkret och effektivt genom ökad kunskap om anhörigas situation och deras önskemål samt en uppgradering av synen på anhörigvårdarnas arbete genom arbetsmiljöaspekten.• Genom fortsatt finansiering för år 3 samt ett ytterligare anslag för att kunna bygga upp en god verksamhet i den nya mötesplatsen för äldre samt finansiering för att kunna ta in externa föreläsare med expertkompetens, samt tolk vid behov för att kunna nå en större grupp anhöriga med riktad information och stöd.• Genom marknadsföring och information om anhörigstöd göra anhö-
--	---

	<p>rigstödet tillgängligt, ex. via lokalpress och hemsida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genom hög kompetens hos anhörigstödarna.
<p>Beskriv vilka strategier som ska användas för att nå anhöriga</p>	<p>Vi når målgruppen genom samarbete med all personal inom rehabiliteringsenheten, med verksamheter inom äldreomsorgen (både på beställar- och utförarsidan), med frivilligorganisationer och genom mun mot mun-metoden” dvs. anhöriga i projektet som känner andra anhöriga.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltagarna i projektets referensgrupper • Personal på vård och omsorgsboende, dagvård och öppen hemtjänst. • Inskrivningssköterska Räcksta Vård och Omsorgsboende. • Biståndshandläggare i Äldreomsorgen. • Pensionat Kinesen, en icke biståndsbedömd avlastningsverksamhet inom Stockholms Stad. • Äldreomsorgens Rehabiliteringsenhetens personal och de verksamheter och projekt som ligger inom enheten såsom Friskvårds Centrum, Trygga Goda Sammanhang och Kognitions center. • Primärvården Hemsjukvården Hässelgårdens VC samt dess paramedicinare • Primärvårdsrehab – Team Aktiv, Legevisitten. • Äldrepsykiatriska mottagningen Väst, Hässelby-Vällingby psykiatriska mottagning. • Broschyrer på minnesmottagningen, Bromma Geriatriken • PRO • SPF • Röda korset • Svenska Kyrkan • Genom projektdeltagare

	<ul style="list-style-type: none"> • Via stadsdelens hemsida • Via lokalpressen. <p>Planerat är även:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samarbete mellan ANVAR och minnesmottagningen, Bromma Geriatriken • Ett mer aktivt samarbete med hemsjukvården och övriga vårdcentraler i området. • Samarbete med apotekspersonal och information på Apoteken • Att arbeta för möjligheten till information om anhörigstöd på andra språk än svenska, exempelvis genom tryckta broschyrer samt ekonomiska möjligheter att använda tolk vid behov.
<p>Beskriv hur fler och mer lättillgängliga stödformer skapas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anhörigkonsulenternas placering på den nya träfflokalen/mötesplatsen för äldre där all verksamhet riktas till äldre och deras hälsa och särskilda behov. • Erbjuder möjlighet till besök från anhörigkonsulent på fasta tider och grupper på de särskilda boendeformerna och de dagliga verksamheterna. • Erbjuder hembesök • Vid behov medverka vid de uppsökande hembesök hos äldre som biståndshandläggarna utför. • Genom att vara flexibla och bygga upp ett gott samarbete med olika verksamheter vid behov kunna möta anhöriga enskilt eller i grupp i samband med anhörigträffar ex. i särskilda boendeformer, hemtjänsten, pensionat Kinesen mfl. • Bibehålla tillgängligheten per telefon • Kontakt och stöd via e-post
<p>Ange 1/5 samverkan med frivilliga och ideella</p>	<p>Deltagande föreningar i ANVAR-projektet är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRO Hässelby • SPF Hässelby • SPF Vällingby

	<ul style="list-style-type: none"> • Röda korset Hässelby • Röda korset Vällingby • Svenska Kyrkan Vällingby • LPR (Lokala pensionärsrådet) <ul style="list-style-type: none"> • Personer från frivilligorganisationer och kyrkan deltar i projektets referensgrupp som träffas 4 ggr/år. • De frivilliga och kyrkans diakoni deltar i anhörigträffarna 1 ggr/månad. • De frivilliga informerar om anhörigstödet verksamhet till sina respektive föreningsmedlemmar. ANVAR deltar på medlemsmöten i föreningarna och informerar. • Samarbete med de frivilliga/vårdar och vårdinnor som planeras till den nya mötesplatsen/centret för äldre • Stödja frivilligorganisationerna och deras väntjänstverksamheter i uppbyggnaden av ett anhörignätverk som sedan kan bli till en lokal avdelning av Anhörigas Riksförbund i Hässelby-Vällingby. En viktig funktion för ett lokalt anhörignätverk är bla. att samordna de olika väntjänsterna. <p>Önskvärt vore ett samarbete med en lokal demensförening eller en lokala anhörigförening men sådana saknas dessvärre i Hässelby-Vällingby.</p>
--	---

Beskriv mål för arbetet	<p>Projektmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att stödja anhörig i frågor kring deras vårdande arbete. • Att starta upp ett anhörigcenter i den nya planerade träffpunkten för äldre • Att anhöriga ges redskap (både i form av kunskaper och tekniska hjälpmedel) som underlättar deras vårdande arbete. • Att stödja anhöriga i att finna en hälsosam balans i sitt vårdande arbete. • Förebygga olyckor/skador i hem där anhöriga vårdar närstående • Att stödja anhöriga i att återuppta eller knyta nya sociala nätverk. • Skapa mötesformer där anhöriga som vårdar närstående kan träffas och utbyta erfarenheter samt komma i kontakt med olika frivilligorganisationer.
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Att mångfald och jämställdhetsperspektivet tas tillvara i anhörigstödet enligt förvaltningskulturen i stadsdelen. <p>Effektmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Självupplevd förbättring av fysisk och eller psykosocial arbetsmiljö efter 6 månader. • Att de anhöriga upplever en förbättring av sin hälsa och sitt välmående efter 6 månader • Att de anhöriga känner att deras insats blir sedd. • Att de anhöriga känner att de är viktiga. • Att det inte finns skillnader i självupplevd anhörigstöd mellan könen och mellan nationaliteter.
<p>Vilka insatser ska genomföras</p>	<p>Individuella insatser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anhörigstöd till anhöriga i stadsdelen. Ett bred tolkning av ordet anhöriga görs. Stödet omfattar även andra personer som gör en tydligt stödjande insats såsom nära vänner och grannar. • Hembesök eller mottagningsbesök med intervju av den anhörige, åtgärdsplan där anhöriga får hjälp att verbalisera sin situation, dess utvecklingsområden och genomföra problemidentifiering. Åtgärder och uppföljningar via telefon eller hembesök. I mån av tid finns även en möjlighet att stötta vid Vårdplaneringar. • Insatser enligt 6 månadersplanen (se bil. 1) • Telefonrådgivning, vissa tider som framgår i informationskanalerna. • En rådgivare skall finnas tillgänglig per telefon vissa tider måndag – fredag. • Stötta anhöriga utifrån lagrum med avlastning och växelvård. <p>Skapa möjligheter för anhöriga att träffas och bygga upp nya sociala nätverk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anhörigträffar 1ggr/månad tillsammans med frivilligorganisationerna

	<p>med olika teman relaterade till de anhörigas situation.</p> <ul style="list-style-type: none">• Efter önskemål från anhöriga själva anordna föreläsningar för anhöriga med externa experter. ex. demens, kost, säkerhet m fl.• Sommar picknick och jul/lucia lunch för anhöriga tillsammans med deras närstående och ev. barn eller annan nära person. Picknicken genomförs i samarbete mellan ANVAR-projektet och frivilligorganisationerna. Deltagarna i projektets båda referensgrupper, både frivilla och professionella deltar.• Uppbyggnad anhörigstödsverksamheten i en träffpunkt/mötesplats för äldre i samarbete med andra verksamheter.• Bedriva "sluten" avspänningsgrupp för anhöriga med 5-6 deltagare.• I samarbete med frivilliga bedriva "slutna" anhörigstödsgrupper. <p>Infrastruktursbyggande åtgärder</p> <ul style="list-style-type: none">• Uppbyggnad av anhörigstödsverksamheten i den planerade mötesplatsen för äldre.• Stöd till frivilligorganisationerna att bygga upp ett gemensamt anhörignätverk.• Referensgruppsträffar med frivilliga 4-5 ggr/år• Referensgruppsträffar med professionella 4-5 ggr/år• Tillsammans med äldreomsorgschef och beställarenheten hitta lämplig form för uppsökande verksamhet.• Delta vid medborgarmöten om ärenden kring äldreomsorg tas upp.• Vårda de befintliga goda strukturerna och bygga upp nya.• Skapa samarbetsformer med minnesmottagningen på Bromma Geriatriken angående anhörigstöd.• Marknadsföring via personlig direktinformation till berörda yrkesgrupper i stadsdelen• Marknadsföring via hemsida och lokaltidningen
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • I andra offentliga sammanhang marknadsföra anhörigstödet i stadsdelen <p>Stöd och handledning till andra än anhöriga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handledande i anhörigfrågor gentemot alla verksamheter inom kommunens ansvarsområden, såsom ledning, biståndshandläggare, vårdpersonal m fl. • Handledning av frivilligorganisationernas väntjänst • Ta emot studiebesök. • Svvara på frågor om anhörigkonsulentens funktion i stadsdelen. • Delta i nätverk för anhörigkonsulenter i Stockholm • Erhålla egen handledning för anhörigkonsulenterna <p>Projektarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektledningsmöten ca 8ggr/år samt vid behov • Dokumentation och löpande uppföljningar av projektresultat • Anhörigkonsulenternas egna studiebesök • Övrig löpande projektadministration
<p>Beskriv hur utvärdering och uppföljning ska ske</p>	<p>Individnivå: Alla åtgärder följs upp och utvärderas. Utvärderingarna dokumenteras i åtgärdsplanen alt. som enstaka daganteckningar.</p> <p>Intervjuguide baserad på delar av ett kvalitetssäkrat intervjuinstrument;OCAIRS- S är en svensk version av ett kvalitetstestat arbetsterapeutiskt screening instrument framtaget G. Kielhofner (1989) och anpassat till svenska förhållanden (Haglund, Henriksson, 1998). Individuell åtgärdsplan utformas delvis utifrån vad som kommer fram i intervjun. Första uppföljning av åtgärder sker ca 1 månad efter att individuell åtgärdsplan upprättas genom ett återbesök eller telefonkontakt med den anhörige.</p> <p>The Burnout Measure är en enkät bestående av 21 ord relaterad till psykosocial hälsa. Varje ord värderas i sju nivåer. Detta är en självvärderingsskala som mäter hur den anhörige upplever sin situation om omsorgsgivare. Instrumentet har tre dimensioner: Fysisk utmattning, känslomässig utmattning och mental utmattning. (Anhörig 300</p>

	<p>– Instrument för utredning inom kommunal äldreomsorg, SoS, 2002). Se bil. 2. Detta instrument redovisas lättast på gruppnivå med hjälp av stapeldiagram. The Burnout Measure ifylls till första besöket samt vid utskrivning ur projektet efter 6 mån. Om utskrivning sker tidigare än 6 mån görs utvärderingen ca 2 veckor efter utskrivning.</p> <p>En slutenkät kommer att utformas baserad på projekt- och effektmål. Slutenkäten ifylls av projektdeltagarna vid utskrivning ur projektet. Denna enkät redovisas på gruppnivå med hjälp av stapeldiagram där även skillnader mellan könen och nationalitet kommer att ingå.</p> <p>Projektnivå: Referensgrupper: Löpande utvärdering om vad som fungerar och vad som ej fungerar i projektet samt idé och erfarenhetsutbyte.</p> <p>Projektledningsgrupp: Löpande möten där Aktivitetsplanens milstolpar och resultat ställs mot projektmålen i projektplanen (bil. 3). Ev. förändringar och nya inriktningar av projektet analyseras och genomförs i samråd.</p> <p>Data från intervju och enkät sammanställs på gruppnivå av projektledaren. Resultaten analyseras i samarbete med projektledning och referensgrupper</p> <p>Löpande projektstatistik skall föras enl. framtagna mall, se bil. 4. Resultaten analyseras i samarbete med projektledning och referensgrupper</p>
--	--

Kostnad för ansökningsåret	Se bilaga 5	
	Beräknad totalkostnad, kr	1 500 000
	Egen finansiering, kr	155 000
	Annan finansiering, kr	0
	Bidrag som söks hos Länsstyrelsen, kr	1 345 000